

GOSPODA GLEMBAJEVI U SVETOM IVANU ŽABNU

(Predstava studenata Filozofskog fakulteta u Zagrebu; redateljica i mentorica Mira Muhoberac, prof.; Sveti Ivan Žabno, 8. studenoga 2013.)

Bivša kinodvorana u Svetom Ivanu Žabnu bila je puna križevačkih i vrbovečkih maturanata, njihovih profesora te učitelja i učenika Osnovne škole Grigora Viteza, ali i mnogih mještana i gostiju iz susjednih mjesta. Svi su znatiželjno došli pogledati predstavu *Gospoda Glembajevi* koja je nastala prema drami Miroslava Krleže.

Tu su nesvagdašnju, izvrsnu predstavu izvele studentice i studenti prve i druge godine diplomskoga studija različitih studijskih skupina Filozofskoga fakulteta u Zagrebu pod vodstvom mentorice, profesorice Mire Muhoberac. Cijeli projekt je krenuo u zimskom semestru akademske godine 2012./2013. na kolegiju *Kako nastaje kazališna predstava* (izvoditeljica kolegija: Mira Muhoberac, prof.; nositelj kolegija: prof. dr. sc. Vlado Pandžić, predstojnik Katedre za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti).

U okviru toga kolegija osmišljen je cjelokupni tekst, niz scenografskih i kostimografskih ideja, što se može ocijeniti sustavnim, kreativnim i poticajnim radom mentorice i njezinih studentica i studenata. Nakon toga zajedno su sa svojom izvrsnom mentoricom odlučili oživjeti, doživjeti i prikazati, prenijeti recipijentima svoju zamišljenu predstavu koja je postala važnim dijelom projekta *100 godina Glembajevih* čime nije samo obilježena sto dvadeseta godišnjica rođenja hrvatskoga književnika Miroslava Krleže, već i stota godišnjica „odvijanja radnje” njegove psihološke drame *Gospoda Glembajevi*. Znanstveno-stručni dio projekta ostvarivao se tijekom sustavnoga i kontinuiranoga istraživanja književnog djela Miroslava Krleže, proučavanja arhivske građe, na detaljnoj i stručnoj analizi drame *Gospoda Glembajevi*, „glembajevštine” i „agramerštine” u Hrvatskoj, ali i sličnih pojavnosti u svijetu. Plod toga velikoga truda i uspješnoga rada je zbornik *100 godina Glembajevih: Kako smo vidjeli Agram i Krležu* – koji su studenti zajedno s mentoricom priredili za tisak. Dokaz da su u oba dijela toga projekta (umjetnički: pred-

stava i znanstveno-stručni: zbornik) bili iznimno uspješni posvjedočuje i Rektorova nagrada koju su primili 20. lipnja 2013.

U Svetom Ivanu Žabnom *Glembajevi* su u studentskoj izvedbi upri-zoreni jedanaesti put, a u tome mjestu to je uopće prva takva izvedba. Interes je bio zaista velik, a već na ulasku u kinodvoranu, ulazilo se u „svijet Glembajevih”. Na vratima su nas srdačno dočekali barunica Ca-stelli (Matea Andrić) i barun Ignjat Jacques Glembay (Mario Šimudva-rac). Gestama su nam poželjeli dobrodošlicu. Publika je odmah osjetila povezanost s glumcima i sa samom predstavom. Taj čin je svima bio drag. Moglo bi se reći da smo upravo tim ulaskom svi ušli u „njihov sa-lon” te postali vrlo znatiželjna i suradnička publika, „prijatelji” i „poslov-ni partneri” obitelji Glembay.

Ponajprije bi se moglo istaknuti kako je predstava odisala izrazi-tom napetošću i svojevrsnim sarkazmom. U određenim trenutcima bila je popraćena različitim zvučnim efektima, osobito pjevanjem. Izrazito je dojmljivo bilo šaputanje, odnosno glasovi u „glavi glumaca” koje smo mogli čuti u prvom činu. Takva je originalna organizacija umjetničke pro-dukcije podigla cijelu predstavu na visoku razinu, a na gledatelje osta-vila dubok dojam. Glumci se nisu koristili nekim posebnim instrumen-tima.

Svrishodno je spomenuti da je cijela scenografija minimalizirana, tj. scenskih rekvizita bilo je malo. Predstavi je to dalo posebnost, jed-nostavnost i originalnost. Stol koji se u svim (trima) činovima nalazio na sceni, imao je trojaku funkciju: isprva je predstavljao stol za objed, za-tim biljarski stol, a na kraju odar. Nadalje, studenti i prof. Mira Muhobe-rac na originalan su način uveli dinamiku u dijalog baruna i Leonea. Po-stigli su to geometrijskim kretanjem čija je okosnica ponovno bio stol. Kad se Leone Glembay nalazio na jednoj strani biljarskoga stola te po-micao udesno, isto to je zrcalnom linijom činio i Naci Glembay što je iza-zvalo odličan i zanimljiv efekt kod gledatelja. Definitivno je taj scenski postupak pridonio dinamici teksta.

Na pozornici su se još nalazili stolci, glasovir i telefon ispod „odra”. Svaka je scena imala svoju zaokruženu cjelinu. To uključuje i kretanje glumaca po cijeloj sceni. Svaki je u svakom trenutku znao gdje treba stajati. Oni koji nisu bili aktivni u određenom trenutku, nisu uopće od-vlačili pozornost na sebe iako su bili negdje u pozadini scene. Osobito

je također zanimljivo da se portreti koje je Leone promatrao nisu nalazili na sceni nego u gledalištu.

Glumci su bili odjeveni u crno-bijele kostime. Kostimografija je itekako doprinijela velikom uspjehu izvedbe jer dala je „mračni ton” koji se želio postići zbog okosnice drame. Najviše reakcija je izazvala barunica Castelli pojavljivanjem u korzetu u drugom činu, što ne čudi jer su glavninu publike sačinjavali srednjoškolci. O kostimima se jednostavno može reći da su bili vrlo simpatični, osobito barunice Castelli (Matea Andrić), dr. theol. et phil. Alojzija Silberbrandta (Zvonimir Filipović) i sestre Angelike Glembay (Tina Marušić). Tante Marietta (Daria Udossi) svojim je pojavljivanjem na sceni, izbivanjem te prolaženjem između gledatelja također privukla mnoštvo pogleda, posebice zbog kostima i jake šminke. Time je ponovno podignuta dinamika izvedbe.

Osvjetljenje je pratilo psihička stanja likova. Isprva je bilo salonsko, a kasnije sve tamnije i tamnije sukladno tijeku drame, što je davalo poseban ugođaj cijeloj izvedbi. Govor je bio razumljiv, isprepleten germanizmima, kao što je i u samom predlošku Krležine drame koji su glumci prilagođavali, ali nisu ga previše mijenjali.

Naposljetku, potrebno je osobito istaknuti da je studentska izvedba Glembajevih u režiji i dramaturgiji Mire Muhoberac u Svetom Ivanu Žabnu polučila odličan uspjeh. Publika je oduševljeno prihvatila izvedbu, što nije za čuđenje jer „glembajevština” sama po sebi je sjevremenska tema.

Nakon predstave glumci su sjeli na proscenij i odgovarali na pitanja. Pohvalili su publiku i zahvalili na dobroj organizaciji. Prof. Jerko Barišić, jedan od glavnih organizatora, duhovito je rekao: „Nema potvrde da je Krleža za života bio u Svetom Ivanu Žabnu. Konačno je došao. Njegov je stvaralački genij i u Svetom Ivanu Žabnu predstavljen na osebujan način.”

Tomislav Hrebak, domaćin svojoj glumačkoj družini i njihov suradnik na projektu, uistinu je pokazao lijepu gestu pozvavši kolegice i kolege u svoj rodni kraj kako bi predočio njihov trud, darovitost, znanje, sposobnosti i umijeće, a kulturološki obogatio mještane.

Maja Budimir